

DOMOVINA

Izhaja vsaki petek v tedru. — Dopisi naj se izvolijo pošiljati uredništvu in sicer frankirano. — Rokopisi se ne vračajo. — Za inserate se plačuje 50 kr. temeljne priložnosti ter od vsake petit-vrste po 10 kr. za vsakokrat; za večje inserate, kakor tudi za mnogokratno inseriranje primerni popust. — Naročnina za celo leto 3 gld., za pol leta 1 gld. 50 kr., za četrta leta 80 kr., katera naj se pošilja: Upravištvu „Domovine“ v Celji.

Pred volitvami.

Toliko in toliko let smo Slovenci mirno prenašali krivice in preziranje, ki se nam je kazalo po nemški večini štajerskega deželnega zbora; naši poslanci so si na vse moči prizadevali, zboljšati to razmerje, toda brez uspeha. Tudi najpotrpežljivejši človek se ne pusti vedno zasmehovati in naši poslanci so lansko leto uvideli, da so dovolj potrpežljivi in da ne morejo za naprej več mirno uklanjati se brezobzirnosti nemške večine in izstopili so iz deželnega zbora. Natančneje popise krivic, ki so se nam godile in se nam še godé, podajali smo že večkrat v tem listu in znane so izvestno vsem čitateljem. Zavedni slovenski Štajer se je po pravici razveselil, da so se pokazali naši poslanci odločne moči in znano nam je, da se je izstop poslancev povsod in popolnoma odobral in da se povsod poslancem, ki bodo za bodoči deželni zbor izvoljeni, naklada, da ne smejo zopet vstopiti v deželni zbor, dokler ne pridobi naša narodnost upravičenega priznanja tudi v deželnem zboru.

To je jedino primerno sredstvo, ki more v deželnem zboru zboljšati naše razmere. Naši poslanci so v deželnem zboru v manjšini in ostali bodo izvestno vedno v manjšini. Ako torej ostanejo sedanje razmere, ne bodo naši poslanci nikdar mogli kaj doseči v prospeh naše narodnosti, ker se vsi nemški poslanci zavezujejo proti nam. Lahko rečemo: kar se nam prostovoljno da, to bi mogli doseči in da nam naši hudi nasprotniki milosti ne bodo dajali, to dobro vemo. Dokler obstoje te razmere, so naši poslanci s krivci delovanja nemške večine, ako bi ostali v deželnem zboru. Po tem takem proč iz Gradca, kjer nas čaka samo nečast!

Poglejmo, s čim dosežajo drugi narodi veliko moč; poglejmo maloštevilne avstrijske Lahe, ali Madjare! Brezobzirno in odločno postopajo in ne dajo se upogniti. Tako je tudi pri nas:

voljo, resno voljo in odločnost treba pokazati, ako hočemo kaj doseči. Slovenci smo dosti prenežnega značaja, preveč smo miroljubni; Nemci poznajo to naše svojstvo in je izkoriščajo že leta in leta. A vzdramimo se sedaj in postanimo odločni, saj smo možje, ki vemo kaj delamo. To je splošno navodilo za nas vse, najbolj pa za naše bodoče poslance. Vzburjeni smo, in ako se trdno postavimo, skala bomo, ob kateri se bode v nič razbilo umetno zdržano nemško gospodarstvo na Spodnjem Štajerskem.

Ali se naj ne sramujemo, da se nam Slovincem odreka jednako spoštovanje, kakor nemškemu ljudstvu? Ali smo res slabši od drugih ljudstev? Ali smo ljudstvo, ki se ne more samo voditi, ki mora vrat upogibati pred vsakim oholim Nemcem? Spodnještajerski Slovenec je izvestno bolj izobražen, kakor „nemški Mihelj“, naš rod je žilav, ponasa se lahko z bistro glavo, povprek tudi nismo ubožno ljudstvo, naši sinovi postajajo odlični gospodje raznih stanov. Zato ne dajmo se teptati po onih, ki nimajo nikakoršne prednosti niti po svoji naravi niti po zakonu.

Kar doseže slovenski rod na Štajerskem, doseže v državnem zboru; naš deželni zbor nam ne da in ne bo dal ničesar. Ako so po hudi letini ali nesrečah poškodovane slovenske pokrajine, obračati se moramo vedno do državnega zbora; deželni zbor pa ne prevzame skrbi za naše pokrajine, ali pa si pomaga z nezadostno pripomočjo. Seveda, saj tudi potrebujejo drugod denar, n. pr. za nepotrebne knjižnice in visoke knjižničarje in za druge jednake stvari. Kako se godi z deželnimi dohodki, seveda ne moremo natančno vedeti, to pa nam je očitno, da se za slovensko ljudstvo na Spodnjem Štajerskem ne izdajo. Koliko bi lahko pomagal deželni zbor o letošnjih hudih nesrečah po toči, vodi itd., ako se ne bi porabili deželni dohodki za politične, proti slovenskemu ljudstvu naperjene namene!

Naše in naših poslancev delo bodi toraj, da se nam pripozna veljavna beseda glede urejevanja razmer po Spodnjem Štajerskem; to pa se ne da doseči, dokler se ne bode naš deželni zbor znatno preustrojlil in vsaj v toliko, kolikor so zahtevali naši izstopivši poslanci. Dokler se to ne zgodi, pa ni mesta v deželnem zboru za slovenskega poslanca. — Vse zaupanje lahko imamo do mož, koje je slovensko politično društvo razglasilo oziroma koji so se posebej postavili kandidatom za naše deželno zastopstvo, da bodo vrli nasledniki dosedanjih poslancev in da bodo odločno postopali. O njih smo prepričani, da bodo dobro preudarili potrebne korake in da bodo vedno vkupno postopali. Zato pa tudi storimo svojo dolžnost, da bodo zmagali naši kandidati pri bodočih volitvah in upajmo v boljšo bodočnost.

Palla — Knappitsch.

Veselje je bilo zavladało mej koroškimi Slovenci, ko je deželni šolski nadzornik dr. Gobanec vložil prošnjo za umirovljenje. Veselje koroških Slovencev je nam popolnoma umevno. Dr. Gobanec je bil največji nasprotnik Slovencev. Če tudi je bil sam rojen Slovenec, vendar je bil nasprotnik vseh slovenskih teženj. On je največ kriv, da koroški Slovenci še dosedaj niso dobili slovenskih ljudskih šol.

Slovenci so se nadejali, da za Gobancem pride mož, ki bode več slovenskemu jeziku in obema narodnostima tudi pravičen. To je tudi našim poslancem obetala vlada. Toda, kakor vidimo, so nade Slovence varale. Za deželnega šolskega nadzornika za Koroško je imenovan Josip Palla, ravnatelj na učiteljsku v Opavi. Ta mož je bil dalje časa profesor na celovškem učiteljsku. Že na tem svojem mestu je večkrat kazal svoje nasprotje do Slovencev. Bil je najboljši prijatelj celovških liberalnih Nemcev, ka-

jutra priredim veselico. Moja stareja hčerka zvršuje osemnajsto leto. „Naj jo; ali kakšno zvezo ima ta veselica z mojim dolgom?“ reče Sablič in strašno se razsrdi nad Makazičem. „Prosim, prosim lepo, gospod poročnik, ne hudujte se! Ima zvezo, ima. Vidite, ker je sedaj moja Perčica zvršila osemnajsto leto, hočem ta dan svečano provesti. Svirala bode vojaška godba, najel sem oficirsko kuharico, nakupil šampanjca, s kratka bode ples v polnem smislu te besede. In sedaj je na vam ležeče, da se znebite vseh vaših finacijskih nezdoljivosti.“ „To je kako?“ vpraša Sablič. „E pa če me še sedaj ne razumete, evo da vam objasnim stvar“, reče Makazič. „Podaljšam vam plačilni obrok za dva meseca ali s pogodbo, da bote vi, to je z vašo namramnico i ostrogami, moj gost na zabavi. Ste zadovoljni?“ Poročnik je kar osupnil in besedice ni mogel spregovoriti. „Jaz pričakujem odgovora“, reče Makazič dopušeno smodko strani, „privolite li?“ „No, no“, se izgovarja Sablič, „to ne bode ravno najprijetnejše, nazadnje še celó nemogoče!“ „Gospod poročnik!“ reče Makazič, „pretehtajte dobro svoje stališče. Razun podal-

LISTEK.

Veselica pri vojaškem krojaču.

Srbski spisal S. H., poslovenil Zmagoslav Š.

V sobi poročnika Sabliča je sedel na naslonjaču Makazič, vojaški i civilni krojač, celemu mestu znan kot najboljši mojster i upnik vseh gospodov častnikov N. polka. Pred njim je stal še neoblečen poročnik Sablič i z otožnim glasom govoril: „Počakajte Makazič! Tako mi Boga! v nekaterih dnevih dobim od doma novce in plačal vam bom vse do zadnjega vinarja.“

„Prosim, prosim“, odgovori v baritonu Makazič, „pretečenega leta baš pred Božičem ste isto pesem peli: „Dobil bom od doma denar“. Po milosti Božji je že sedaj drugi Božič pred durmi, a novci nočejo na dan. Vi, dragi moj, doma gotovo nimate, a o denarjih, da ne govorim.“ „Kaj, kaj ste rekli, kako se z mano govorite?“ zadere se ves srdit poročnik. „Prosim, prosim, gospod poročnik, ne čutite se žaljenega“, reče Makazič, „zjutraj izročim tožbo polkovnemu poveljniku“. „Makazič, Makazič“, zakričal je

Sablič ves bled, „bojte se Boga, Makazič, brez noža me koljete“. „Hm . . . saj ste mi dolžni 1000 dinarjev“, reče Makazič, „nobenemu častniku nisem napravil toliko oblek, nobenemu nikoli sem tolike svotice upal kot ravno vam! . . .“ „Kaj naj storim?“ vpraša poročnik Sablič obupno. „Hočete li, da prepriševa dolg? Evo hitro! Podaljšajte plačilni obrok za dva meseca, a jaz podpišem menjico glasečo se na 1200 dinarjev“. „O gospod poročnik, kako ste neumni! Kaj mislite, kedo sem jaz! . . . Oderuh? . . . Da menjam menjice?“ „Pa dobro, niste oderuh“, reče Sablič, „ali jaz ne vem . . . ne vem kaj početi, nimam niti beliča“. J. Sablič razprostre obe roki. Makazič si prižge smodko, potegne dva trikrat, pa nadaljuje: „Moj Bog, kakšni so danes častniki, ne morejo živeti s tem, kar imajo . . . Zapravljivci . . . Zakaj ne posnemajo štedljivih i varčnih ljudij? Evo n. pr. mene! Jaz sem bil siromak — — — a sedaj — — — sedaj bogme dvonadstropna hišica i nekaj okroglega se tudi najde.“

Sablič od muke in jeze samo zdihuje i trepeče. „No veste kaj!“ reče Makazič, „preko-

teri tudi sedaj njegovo imenovanje z največjim veseljem pozdravljajo. Posebno mu hvalo pojo celovške „Freie Stimmen“ in ta hvala dovolj jasno pove, kakšnega mišljenja je nadzornik Palla. Prejšnji koroški deželni šolski nadzornik je vsaj slovenski znal, a sedanji ne zna. Mož je pa že dolgo na to računal, da pride za deželnega šol. nadzor. na Koroško. Prihajal je na počitnice v Krivo Vrbo in ga je ondu učitelj Bernot učil slovenščine. Pismene slovenščine se Palla ondu ni naučil, ker je dotični učitelj sam ne zna, temveč le nekaj stavkov iz koroškega narčja, toliko, da je mogel dokazati znanje slovenščine, ako se je tak dokaz sploh zahteval.

Kakor izvemo, je koroški dež. šolski svet bil Palla na prvem mestu priporočil. Če pomislimo, kako je sestavljen ta deželni šolski svet, bode nam tudi jasno, kakšnega moža je priporočil. Prepričani smo, da bode novi šolski nadzornik stopical po stopinjah svojega prednika. Ustavljaj se bode tudi slovenskim šolam, ker bi jih on mogel nadzorovati.

Drugo nič manje pomenljivo imenovanje je imenovanje profesorja Baltazarja Knappitscha za ravnatelja na celovško učiteljsko. Knappitsch je že dalje časa v Ljubljani, a slovenščine se še do dandanes ni naučil in se je tudi ne bo. V Ljubljani se je vedno kazal Slovincem nasprotnega. Bil je mej tistimi, ki so se poganjali za nemške šole v Ljubljani, ki so povse nepotrebne. Da vanje ne hodijo slovenski otroci, pa bi jih morali odpraviti, ker bi bile prazne. Knappitsch je bil tudi okrajni šolski nadzornik za nemške šole v Ljubljani. Za to mesto si je pa vlada izbrala gotovo moža, ki je odločno nemškega mišljenja. Po nastopu novega župana v Ljubljani je Knappitsch porabil prvo priložnost, da je županu priporočal nemške šole v posebno varstvo in ga uprašal, kakšno stališče da zavzema glede nemških šol. Tedaj je bil dobil jako umesten odgovor.

V Celovcu gotovo sedanji ravnatelj ne bode opustil dosedanjega svojega mišljenja. Gledal bode, da se na učiteljsko slovenščina kolikor je moč zanemarija in mej dijaki gojil bode nemško-narodno mišljenje.

Ti imenovanji ste nas prepričali, da v učnem ministerstvu veje ista sapa, kakor je vela tedaj, ko so Linhart poslali za deželnega šolskega nadzornika k nam na Štajersko.

Ti imenovanji so menda Slovincem plačilo za to, da so tako zvesto podpirali vlado. Vidi se, da se Badeni drži precej Taaffejevega sistema. Taaffe se je delal Slovincem jako prijaznega, in tudi razvoja Slovencev na Kranjskem ni oviral. Štajerski in zlasti koroški Slovenci so pa morali vsako mrvice enakopravnosti priboriti še le po hudem boju. Na Koroško so se pošiljali vedno le Slovincem nasprotni uradniki. Posebno učni minister Gautsch je dostikrat pokazal svoje nasprotje do Slovanov. Koroški Slovenci so s temi imenovanji prišli z dežja pod kap.

Kaj tacega bi od sedanje vlade ne bili pričakovali, ko se je grof Badeni vendar kazal Slovincem jako prijaznega v Ljubljani. Slovenci še

ne moremo biti s tem zadovoljni, da vlada poštev slovenski živelj na Kranjskem, temveč moramo zahtevati, da se Slovenci poštevajo tudi v onih deželah, v katerih so v manjšini. Drugače naši poslanci ne morejo podpirati vlade, če jim je napredek našega naroda količkaj na srcu.

Ti dve imenovanji pa nam Slovincem ne smeta vzeti poguma, temveč morata nas le vzpodbuditi, da začnemo odločno borbo za razdelitev šolskega nadzorstva po narodnosti. To borbo moramo tako dolgo nadaljevati, da se ustreže naši opravičeni želji. Če se je na Češkem razdelilo deželno šolsko nadzorstvo, pač ni nobenega povoda, da bi se tudi na Koroškem in Štajerskem ne. Celo na Kranjskem imajo nemške šole posebne okrajne nadzornike. Če se vlada na naše želje ne misli ozirati jo tudi naši poslanci ne morejo podpirati. Čas je že, da Slovenec neha biti podlaga tujčevi peti.

Celjske novice.

(Načelnikom okrajnega zastopa celjskega) potrdil je presv. cesar dr. Josip Serneca in podnačelnikom pa dr. Ivan Dečka.

(Volilni shod) viši se v ponedeljek dne 14. septembra t. l. ob 3. uri popoldne v Brežicah v dvorani „Narodnega doma“. Poročal bode bivši deželni poslanec g. Josip Jerman o delovanju v deželnem zboru in se poslovil od volilcev. Za njim pa bode naznanil svoj program novi kandidat č. g. Ivan Žičkar, župnik vitanjski. Ob enem predstavi se tudi kandidat mestnotrških skupin Celje-Brežice g. Dragotin Hribar urednik „Domovine“ v Celji.

(Pozor!) Učenci, kateri hočejo vstopiti v prvi razred c. kr. nižje gimnazije v Celji, vpisujejo se dne 15. septembra t. l. ob 8. uri zjutraj v ravnateljevi pisarni, Šolska ulica št. 21 v drugem nadstropju. Oglasé naj se spremljani od svojih starišev ali njih namestnikov. Plačajo pri vpisavi 3 glđ. 10 kr. sprejemnine in učnega prispevka. Prinesó naj sabo krstni list in spričevalo ljudske šole. — Sprejemni izpit vrši se dne 16. septembra t. l. ob dveh popoldan. — Učenci v drugi razred vpisujejo se dne 17. septembra t. l. ob 8. uri zjutraj. Oni, ki vstopijo na novo na zavod, naj prinesó sabo spričevali obeh zadnjih tečajev, naj se predstavijo spremljani od svojih starišev ali njih namestnikov in plačajo 3 gold. 10 kr. sprejemnine in učnega prispevka.

(Ravnateljstvo „Južnoštajerske hranilnice“) sklicuje dne 17. septembra t. l. ob 10. uri dopoldne v prostorih celjske čitalnice svojo veliko redno sejo z naslednjim dnevnim redom: a) Poročilo o poluletnem delovanju. b) Odobrenje polletnega poročila. c) Razni nasveti in predlogi.

(„Sad najnovejše zmage nemškutarjev v Št. Pavlu v Sav. dolini.“) Minolo nedeljo vozil se je neki tukajšni slovenski biciklist čez Št. Pavel proti Reki. Srečavši na cesti tolpo fantov, menda tovarniških delavcev, pozdravi jih lepo z „dober dan“. Ti pa začnejo kričati na vse preteze „All Heil, gut Heil!“ ter vihteli svoje

palice, tako, da je bilo dobro, da jo je biciklist urno mimo popihal, sicer bi se bila znala pripeti kaka nesreča. Tako daleč smo prišli, da si ne bode človek niti v Savinjski dolini svest svojega življenja.

(Taki so naši ljubi sodeželani Nemci.) Nemška šola v Vojniku je razširjena po uradnem razglasu v dvorazrednico. Ta šola je imela zadnje leta vsled znanega lova otrok 73 učencev. Slovenska šola v Vojniku pa ima v enem samem razredu 118 učencev in celo leto že ima deželni šolski svet pred seboj prošnjo, da razširi zavoljo tega slovensko šolo v Vojniku v petrazrednico. Te prošnje deželni šolski svet še toliko ni rešil, da bi bil odredil delitev omenjenega šolskega razreda na dva. Tudi glede všolanja vasi in krajev, ki bi bili imeli dobiti po trmi bivšega nadzornika Ambrožiča šolo na Ljubečnem, ni dočakati odbredbe deželnega šolskega sveta. Tukaj seveda gre za slovenske šole, te naj čakajo, v Gradci najpoprej za nemške šole skrbijo. Bodoči naši poslanci bodo našli mnogo in mnogo pritožb zavoljo pristranskega ravnanja s Slovenci in krivice, ki se nam gode v vsakem oziru.

(Prostovoljno gasilno društvo v Celji) — „Freiwillige Feuerwehr“ — praznuje 13. t. m. (nedeljo) svojo petindvajsetletnico in povabili so vse celjske hišne posestnike, naj ta dan v slavo društvu obesijo zastave na svoje hiše in je okrasijo. No, namen društva je ljudomil in blag, pa društvo se je vedno opasovalo s črnorudečezlatim pasom in bilo pri vsakem protislovenskem početju v Celji, pravega svojega namena izvrševati pa je, hvala Bogu, prav redkokrat imelo priliko. „Vahterca“ je pisala lani o udih tega društva, da jim je največji ponos, reči: „Ich bin ein Deutscher“ — jaz sem Nemec. Dokler ima društvo tako lice, nimamo Slovenci uzroka slaviti ga. — Ako pa se pridružijo slovesnosti, hvalili bodo namen društva, ne nastopa njegovih udov.

(Kupčija s hmeljem) je slaba, pa vendar tolika je, da ga vsaj posestniki spravijo v denar, če tudi samo po 30 do 40 kr. kilo.

(Društvu odvetniških in notarskih uradnikov) je dosedaj pristopilo blizu 30 članov. Iz tega se razvidi, da je zanimanje za društvo splošno in da je to društvo bilo potrebno. — Večina privabljenih zunanjih udov pa je dosedaj notarskih uradnikov, ter se čudimo, da se odvetniški uradniki, katerih je gotovo več kot notarskih, tako malo k pristopu oglašajo. Upamo pa, da ne bodo odvetniški uradniki, posebno iz Brežic, Maribora in Ptuja zaostali za drugimi svojimi sodrugji, ter se kmalu oglasili za pristop k društvu, da bode slednje pri občenem zboru, kateri se skliče začetkom meseca oktobra, imelo izkazati tem večje število članov.

(Celjska okolica.) V četrtek, dne 10. t. m. vršila se je volitev volilnih mož. Izvoljeni so bili samo vrli narodni možje. Volitve se je udeležilo 21 Slovencev in eden Nemec, kateri si je želel čisto druge volilne može, kakor jih je postavila narodna stranka, a bili so izvoljeni le enoglasno. Volilni možje iz celjske okolice so:

šenega obroka dobite še črevlje.“ „Hvala, hvala, — — — ali jaz ne znam.“ „Kaj se pa bojite? O tem ne bo nihče vedel. Za mene je pa vaša prisotnost velika čast. Vi ste izvanreden plesalec. Vi bode te aranžirali kadriljo. — — — Vi — — — „Kedo, jaz?“ reče uplašeno Sablič. „Da, vi! Privolite li?“ „E dobro“, reče Sablič, „samo ne pozabite na pogodbo, podaljšanje plačilnega obroka, novi čevlji i bluza!“ „Kaj, kaj“, reče uplašeni Makazič, od kot zopet bluza?“ „Vse zaradi vašega plesa“, reče Sablič, a sedaj se lahko poslovite! Na svidenje!“ „Pokorni sluga sem, ne pozabite tedaj prekojutra in to z namnico!“ „Razume se, razume se“, reče poročnik. „Tudi ne pozabite rede!“ „Dobro, dobro, spravite se vendar jedenkrat!“ Ostavši v sobi sam poročnik začne hoditi iz jednega kota v drugega. „Jaz, poročnik Sablič, jaz da grem na ples k mojemu krojaču! Kakor koli napravim, ni prav. Sramotim uniformo! — — — Jaz sem znorel! Kaj naj naredim? . . . Da ne grem? Tožba polkovniku. . . . O Bože, Bože! Vsi moji tovarši bodo zvedeli o tem škandalu! Izpostavim se posmehu. . . . Javil bodem vse polkovniku,

pa naj se zgodi, kar hoče! Uh! zemlja odprsi se, ter požri ali mene ali Makaziča!“ Makazičev poset pokvaril je našemu poročniku cel dal. Ta dan ni šel v kavarno, še na um mu kaj tacega ni prišlo. Ze ob devetih je bil v postelji. Pa niti to ga ni pomirilo, vedno se mu je po glavi vrtelo o Perkinem rojstnem dnevu, krojačevi kčerki. Ni mu bilo prav, da Makazič svojo hčerko s Perko naziva. Kakšna Perka, če se pa imenuje Pareskeva, i da ž njo pleše, njeno mesto je v kuhinji pa ne na plesišču! . . .

Na dan veselice se je naš poročnik oblekel v čisto novo obleko. Ko je vse toaletske malenkosti zvršil, šel je k svojemu tovarišu podporočniku Mamuziču, da mu svojo bol potoži.

„Mamuzič!“ reče Sablič, prišedši v sobo podporočnika, ki si je ogledoval novo obleko. „Mamuzič, si li kedaj videl podlega i beznčajnega človeka?“ Mamuzič v zadregi uplašeno pogleda svojega sodruga. „Evo ga pred teboj“, reče Sablič, kaže s prstom na sebe. „Pomisli, jaz grem danes k našemu krojaču na ples, a on mi je za to podaljšal plačilni obrok in mi dela novo obleko“. Mamuzič se prestraši. „A ti si

spremenil svojo barvo“, reče Sablič, „razumem te, kolega! Ti se nisi od mene nadjal take ponižnosti“. Sablič vrže kapo na stol i sede na naslonjač. Podporočnik Mamuzič gre do vrat, zapre jih i reče jecljajočim glasom: „Sablič! a znaš, — — — tudi jaz grem tja!“ „Kam?“ „K Makaziču, obljubil sem mu še, da se bodem parkrar zavrtel“. Prijatelja se spogledata. Sablič ozri se po novi Mamuzečevi obleki reče: „Tudi ti, da naju vrag obojico nosi, greš za novo monduro“. „Ni samo za monduro“, reče Mamuzič, moram tudi iti, da bom Makazičevo hčerko Perko zabaval!“ „Saj ni Perka, — — — Paraskeva, Paraskeva, brate!“ reče Sablič i lopi z nogo ob tla. Oba oficirja obmolkneti. E ta lopov, Makazič mi je rekel, da od naših ne bo nobenega“, spregovori Mamuzič. „A glej! tudi ti greš tja!“ „Tudi meni je govoril: Nihče ne bo vedel. Če pa ni drugače, čas je, da greva!“ „Kam pa hočeš, ako Boga znaš, ali ne vidiš, da je še dan. Jaz sem mislil, da grem, ko se bo dobro zmračilo“. „Vrlo dobro! Ideja prekrasna! Pa idiva k stotniku, da vsaj njemu poveva i ga vprašava za sveti!“ „Misliš-li, da bi to dobro bilo?“ „Mislim,

Glinšek Matevž, Lipovšek Franc, Šah Karol, Škraber Miha, Radaj Ivan, Breznik Gašper, Kodela Martin, Mirnik Martin. Omeniti je, da je prišel Janez Lipovšek veleposestnik na Ložnici, kateri se dosedaj še ni udeleževal volitev, na volišče in je volil narodne moše. Slava mu!

Spodnje-štajerske novice.

(Župnijski izpit) so napravili pretekli teden v Mariboru v kn. šk. pisarni t. l. 8. gg. kaplani: Fr. Brglez iz Ljutomera, Alojz Čížek iz Brežic, Jožef Čížek od Sv. Magdalene v Mariboru, Jakob Kitak iz Ljubnega, Jožef Kranjc z Vranskega, Friderik Kukovič iz Konjic, Fr. Lekše iz Cirkovic, Jožef Ozmeč iz Ljutomera, Matija Škorjanc iz Laporja, Janez Toman iz Slivnice pri Mariboru in č. g. Matej Trtnek provizor v Pernicah.

(Odlikovanje.) Četrtek dne 3. septembra t. l. bil je slovesen dan za vso občino Frankolovo. Ob pol 9. uri zjutraj došel je visokr. gosp. okr. glavar celjski grof H. Attems. Potlej brala se je ob navzočnosti obilnega naroda in več učiteljev — kateri so i oskrbeli petje — slovesna sv. maša. Po maši odšlo se je v šolo. Tu je g. okr. glavar na primernem nagovoru na odrasle in na zbrane šolarje v nemškem in tudi v slovenskem jeziku, — pripel na prsi srebrni križec s krono zasluženemu nadučitelju gosp. Filipu Kodermanu. Ta se je ginjeno zahvalil. — Na to odide se pred šolo pod lipo, kjer je bil prirejen oder, s katerega je slavljenca učenec, g. prof. A. Bezenšek s Plovdiva, v vznešenih besedah zbranemu ljudstvu razlagal pomen slavlja. Tu se je odlikovancu po obč. odbornikih tudi izročila častna diploma občine. — Slavnostnega obeda vdeležilo se je 35 oseb, mej temi nad 20 učiteljev. Tu se je slišalo mnogo lepih napitnic. — Vsa slavnost bila je v čast prirediteljem, je pa tudi mnogo pomogla — tako upamo! — v povzdigo učiteljskega ugleda.

(Razpisana je služba) podučitelja na nemški dvorazrednici v Vojniku in pa služba podučitelja v Gornjemgradu. Plača tretjega plačilnega razreda. Prošnje do 30. septembra t. l. na dotični okrajni šolski svet.

(Uradno zborovanje učiteljev gornjegradškega in vranskega okraja) je bilo dne 3. septembra t. l. v Mozirju. Predsedoval je g. P. Leitgeb, njegov namestnik je bil F. Praprotnik, zapisnikarja sta pa bila Brence in Zmrzlikar. Pri otvoritvi zborovanja v okusno okinčani sobani g. Alojza Goričar, se je predsednik najpoprej spominjal Njih Velikanstva cesarja, potem pokojnega nadvojvoda Ludovika, novega namestnika štajerskega in pokojnega tovariša Volca, učitelja v Lučah. Ko je naznanil več naredb in določb šol. oblasti, poročal je o nadzorovanih šolah, ter se je v povsem povoljnih vseh na teh šolah prav pohvalno izrazil. Konečno je podal še več migljajev učiteljstvu, kako naj deluje šoli v prospeh in sebi v korist. O predmetu: Kako je otroke napeljevati k resnicoljubnosti? poročal je

prav dobro g. Klemenčič, nadučitelj na Rečici. G. V. Jarc, nadučitelj v Braslovčah je kazal prav zanimivo, kako je obravnavati slovnico na podlagi čitanke. Razprava o tej točki bila je prav živahna, kajti je g. poročevalec znan kot izvrsten slovničar in sam se je izrazil, da mu je ravno slovnica najljubši in najprijetnejši predmet v šoli. O Pestalozzi ju in njegovih zaslugah za šolstvo in omiko človeštva poročal je obširno in prav temeljito g. Fr. Kocbek, nadučitelj v Gornjemgradu. Prav dobro bi bilo, ako bi se to poročilo v „Popotniku“ ponatisnilo. O vseh teh predmetih poročalo se je slovenski, kakor je bil tudi razgovor večinoma slovenski. Po zborovanju zbrali so se vsi v gostilni, kjer so v prijaznih pogovorih kmalu minule urice skupnega bivanja.

(Volilni shod v Mozirju.) Lepo število samih odličnih mož volilcev Savinjske doline zbralo se je dne 8. t. m. v prostornih sobanah g. župana A. Goričarja in istega zbralo tudi predsednikom zborovanja. Prvi govoril je g. poslanec M. Vošnjak, kateri se je toplo zahvalil za 12letno zaupanje in povedal nagibe, zakaj da se sedaj opoveduje tej težavni častni nalogi. Priporočal je izkušena nova kandidata, ki sta oba že pokazala spretnost svojo kot deželna poslanca. — Za njim predstavil se je g. dr. J. Sernec in navedel v lepem govoru borbe slovenskih deželnih poslancev v Gradcu ter dokazal potrebo izstopa naših zastopnikov iz deželne zbornice štajerskega. — Na to oglašil se je g. dr. Ivan Dečko, ki je v jedrnatem govoru navedel vse krivice in preziranja nemških poslancev in deželnega odbora nasproti slovenskim zastopnikom. Po njegovem premišljenem in temeljitom govoru sprejela se je naslednja resolucija: „Zbrani volilci izrekajo priznanje bivšim slov. poslancem v deželnem zboru za njih odločno postopanje, ter pričakujejo, da novoizvoljeni poslanci ne vstopijo v deželni zbor, če se jim ne da zagotoviti, da se bodo izpolnile opravilne zahteve slovenskega naroda na Spodnjem Štajerskem.“ — Med živahnim pozdravom prijel je besedo g. Dragotin Hribar in govoril o naših potrebah, o naših pravicah in o postopanju, če hočemo kdaj kaj doseči. Ta govor bil je navdušeno sprejet in g. Dragotin Hribar je glasno postavljen kandidatom za mestno-tržko skupino Celje-Brežice. — Nadučitelj Fr. Praprotnik je kazal, kako krivično so učiteljske plače razdeljene vsled sedaj obstoječih plačilnih redov ter je vprašal navzoče kandidate, bodo li glasovali za odpravo plačilnih redov ter uvedbo osebnega ustava z ozirom na sklepe, ki so se storili pri učiteljskem zborovanju dne 26. maja t. l. v Gradcu. Odgovarjal mu je g. dr. Sernec, ki je dejal, da se bode on in njegova navzoča tovariša — Hribar in dr. Dečko — ako bodo izvoljeni v poslance in ako jim bode sploh mogoče vstopiti v dež. zbor, z vso odločnostjo poegnili za opravilne tirjatve učiteljstva. S tem odgovorom bili so vsi navzoči učitelji zadovoljni ter so se jednoglasno izjavili, da bodo za navzoče kandidate glasovali. Konečno zaključil je g. predsednik zborovanje s trikratnim „živio“ klicem presvitlemu cesarju.

(Mozirska koča,) katero stavi „Sav. poročevalec“ na Golčki Planini (okolo 1.00 m) nad Mozirjem, bode konec avgusta meseca t. l. gotova. Koča leži sredi med vrhoma Medvedjakom (1566 m) in Boskovcem (1590 m), na katera bode lagotno hoditi. Z obeh je zelo krasen razgled po Štajerskem in Koroškem. Mozirska koča bode jako ugajala za izlete tudi letoviščnikom, ki vsako leto prihajajo v Mozirje. Nje slovesna otvoritev se naznani posebej po časnikih.

(Tamburaški koncert v Šoštanju.) V torek, 24. avgusta t. l. imeli smo priliko, slišati novi tamburaški zbor šaleških dijakov, pod spretnim vodstvom g. stud. iur. Gv. Miheliča. Nismo se mogli dosti načuditi dobrim vseh tega zbora, posebno ker smo slišali, da je to društvo svoje vaje še le pred kacicimi štirimi tedni pričelo. V prvi vrsti gre seveda hvala voditelju g. Miheliču, ki si je s svojimi neumornim delom pridobil največ zaslug za ustanovitev in dober vspeh tega zbora; hvaležno spominjati pa se je tudi gđ. tamburašic in g. tamburašev, ki so se tako pridno vadili, ter nam s svojimi spretnimi igranjem pripravili prav veseli večer. Iz prijaznosti sodelovalo je „Šaleško pevsko društvo“, ki je med posameznimi tamburaškimi točkami zapelo nekaj komadov prav dobro. Želeti bi pač bilo, da bi se to mlado društvo od zunanje strani bolj podpiralo. — Omeniti je tukaj posebno Velenjčanov, zaradi katerih se je nalašč veselica od ponedeljka na torek preložila; a kdo ni prišel, — to so bili Velenjčani, razven rodbine gosp. Skubic-a. — Pa tudi v Šoštanju jih je žalibog še dosti, katerih ni mogoče prebuditi iz njihove narodne zaspanosti. Nazadnje naj še omenim, da je bil začetek kakor povsod, tudi tukaj z mnogimi zaprekami zaviran; zlasti pri nakupovanju dragih instrumentov; vsak posamezni igralec moral je k ustanovitvi toliko darovati, da si je kupil instrument sam. — Za brde pa, najdražji instrument, zložili so radevolje prijatelji in prijateljice glasbe, za kar jim gre tukaj najsrčnejša hvala.

(Studence) dne 3. septembra 1896. Današnje volitve volilnih mož obnesle so se imenitno, kajti izvoljeni so bili sami vrli narodnjaki in sicer: v Studencih g. Jože Koropec, veleposestnik in župan; v Hrastovci g. Jože Pinter, posestnik in obč. predstojnik; v Madražah g. Jože Prešern, posestnik; v Brezji pa g. Franc Gajšek, gostilničar. Tudi pri včerajšnjih volitvah v Poličanah bili so izvoljeni samo narodnjaki. Narodne volilne moše dobile so sedaj tudi občine Poličane (gg. Lenart in Zvonšek) in Peklo (gg. Ivanuš in Urlep), kjer so do sedaj imeli še vedno naši nasprotniki prvo besedo.

(Zidanmost.) Pri današnji volitvi volilnih mož izvoljenih je bilo 5 narodnjakov 1 dvomljiv in 1 kateri spada v nasprotni tabor. Volitve se je vršila na Zidanemmostu. Vdeležitev je bila jako mala, kajti prišlo je na volišče samo 8 volilcev.

(Hrastje,) občina Hrastje in Mota na Murskem polju, ljutomerskega okraja, je v preteklem tednu skoro celoma pogorela. Desetim posestni

Oba druga sta odšla k stotniku Kanijiču. Ta ju začudeno pogleda a ne preveč ljubeznjivo sprejme. Odmeri obojico od nog do glave pa reče: „Vidva kakor da gresta nekam v svatove. Zakaj sta se tako nakitila?“ „Midva sva došla, da se sama sebe toživa“, reče Sablič, „greva na ples“. „Grev na ples“, ponovi podporačnik Mamuzič, a glas mu je bil kakor odmev poročnikov.

„Kakšen ples?“ spregovori Kanijič, „pri kom je danes ples?“ „Uganite!“ „Uganite!“ ponovi Mamuzič. „Menda ne gresta k Makaziču“, reče uplašeno stotnik Kanijič. „Slišal sem, da on pripravlja danes neko veselico. Naša kuharica je bila tam“. „Glejte! tudi midva greva tja, kjer je bila naša kuharica“, odgovorila sta oba mlada častnika. „Za podaljšanje plačilnega obroka, za čevlje, za novo uniformo. Prodajeva se Judom. Pa še morava zabavati Makazičevo hčerko“. „Perko“, zasmeja se Kanijič. „Ne, ne Perko, Paraskevo, Kevo, Kevendero!“ odgovori ježno poročnik. „Vzemite palico pa naju nabijte, gospod stotnik!“

„Hu . . . u . . . u“, vzdahne stotnik. „Celi hrib se mi je odvalil od srca. Hvala Bogu, našlo

se je društvo!“ „Kaj, kaj!“ zakričita oba častnika. „Tudi vi?“ . . . „Tudi jaz, otroka moja, tudi jaz siv osel! Vidita li tisto uniformo i čevlje“, reče stotnik kaže s prstom tja, „Makazič mi je dal prosto voljo, da jih plačam, kadar hočem s pogodbo, da pridem na veselico. Smejita se, otroka, smejita!“ Združen smeh je bil odgovor stotniku. „Ali jaz mislim, če že moramo iti, da se malo okrepčamo. Sablič, kako misliš ti?“ „Seveda“, odgovori Sablič. „Ali gospoda, šalo na stran. Mi ne delamo prav“. „Ti misliš, da bomo imeli kakšne spletke“. „Gotovo. A spletke niso nič! Ali če zve v tem naš sitni polkovnik, nam med drugim prav dobro nabere ušesa. Kakšna pesem se bo pa potem zapela, se ne ve. Morda nas še celo izroči vojaški sodniji“. „E, kar hitro sodniji! Iti k svojemu krojaču v poset, ni Bog ve kakšen pregrešek“. „Vem, vem, ali komandant zna priti na sled, zarad česa gremo k Makaziču. Ali se spominjate, kaj je polkovnik naredil z Zvezdičem, ker ni plačal krojaču Iglju“. „E to je vse nekaj drugega. Ta se je toževal, a on . . .“ „E kaj nas plašiš? Pij konjaka, pa bodi tiho!“ „Kakšen konjak! Ko bi

jaz dobil kje 1000 dinarjev, bi vedel, kaj bi naredil“. „Izumil smodnik“, zasmeja se stotnik. „Tudi jaz bi ne bil bolj neumen od tebe, ko bi imel toliko denarja. Pij pa ne budali!“ O takem govoru dočakali so naši trije znanci mrak. Po konjaku ohrabreni šli so na ulico. Oziraje se, da jih kedo ne vidi, ne gredo naravnost k Makaziču, ampak po stranskih ulicah. Še le, ko so šli po novi ulici, zapazili so neko visoko postavo, v kateri so spoznali majorja Kajasiča. „A — a! Dober večer!“ „Kam, kam?“ vprašale ste obe stranki na jedenkrat. „Grem k doktorju Piluliču na večerjo“. „Tudi mi gremo na večerjo.“ „A h komu?“ K sodniku Miroviču. „Na svidanje, gospodje, želim vam, da prijetno provedete večer“. Tudi mi odgovore naši prijatelji. I vsi gredo dalje. „Ko bi Kajazič vedel, kam smo namenjeni, bi se jutri po celem mestu o tem govorilo, a o polkovniku, da ne govorim“, reče stotnik. „Ali to vam je zvita i priliznjena buča, ta polkovnik“, rečeta oba oficirja. Naposled šli so naši junaki do krojačeve hiše, ki je že bila dobro razsvetljena. Znotraj pa so se čuli zvoki perzijskega marša. Pred hišo so naši znanci malo postali,

kom so pogoreli hrami, hlevi in nekaterim tudi živina. Hudo leto 1896! Kar ni potokla toča, je nam murska povoden poplula in odnesla, in kar je še preostalo, je uničil zdaj ogenj! Uboge pogorelce priporočamo najtoplejše blagodušnim narodnjakom.

(Videmski tamburaški in pevski zbor) je s svojo prvo besedo v torek prijetno iznenadil Videmčane in došle bližnje goste. V gostilni g. Podjeda, ki je bila lepo okrašena z narodnimi zastavami, je izvrševal vse točke obširnega vsporeda točno in dovršeno, tako, da je občinstvu tako ugajalo, da se je moralo veliko točk ponavljati. Vspored je bil res zelo zanimiv, sviranje na tamburicah je bilo za mladi zbor skozi in skozi povoljno, petje pa kar izvrstno. Prijatelji domače umetnosti so bili torej jako hvaležni vrlim Videmčanom, kateri so zdaj po teh lepih uspehih pridobljeni narodni stvari. Vsa čast in hvala torej mlademu zboru pri katerem si je zlasti gosp. Aparnik z velečenjeno gospo Tramšekovo in rodbino vred pridobil neprecenljivih zaslug. Slava jim!

(Iz Gornje Radgone.) Pri premiranji konj v Radgoni dne 2. septembra t. l. ozirala se je slavna komisija na naš okraj bolj kakor prejšnja leta, ko so nas le samo norili v Ljutomer. To tudi lahko, ker naš Bračko ima le tisočake za „bikece“, za povzdigo konjereje pa se do zdaj ni storilo skoraj nič. Še tistega žrebca (Radauca), kojega smo pred dvema letoma dobili v Gornjo Radgono bi lahko zdaj imeli, ko bi se takrat okr. zastop kaj pobrigal za to. Letos bili so v okraji obdarovani sledeči posestniki: Gg. Andrej Zemljič, veleposestnik v Radincih za kobilu z žrebetom I. državno darilo 70 kron in srebrno svetinjo. Franjo Žitek, veleposestnik na Moti tretje in četrto darilo po 30 in 20 kron. Ana Vaupotič, veleposestnica v Rihtarovcih peto darilo 15 kron. And. Kramberger, posestnik v Rihtarovcih 10 kron. — Za mlade kobile pa so dobili gg. Fr. Jurkovič, obč. predstojnik v Crešnjevcih 30 kron. Jak. Bratkovič, veleposestnik in obč. predstojnik v Turjancih 25 kron. Fr. Domanjko, veleposestnik v Ivanjcih 25 kron. Al. Žitek, posestnik na Moti 20 kron. Druga darila prisodila so se konjerejem žlahtnega plemena v radgonskem okraju.

(Iz Ljutomera.) V nedeljo dne 30. avg. t. l. je bilo v našem Ljutomeru zelo živahno. Popoldne je bil v pivarni dobro obiskan shod „Polit. društva“, zvečer pa smo se zbrali v Vaupotičevi krčmi, kamor so nas povabili naši dijaki. Radost navdaja človeka, ko vidi naše zavedne in vrle dijake, katerim nazlic strogega nemškega šolanja v štajerskih srednjih šolah ni zamrl naroden čut v srcu. To je dobro znamenje za našo prihodnost. Dokler je naša mladina naša, toliko časa nas tudi šola nemštva ne bo umorila. Veselica dijaštva se je pričela s pesnijo „Sabljenka“. Potem so nam pokazali dijaki tamburaši svojo izurjenost na teh jugoslovanskih glasbilih. Občinstvo, ki je mnogobrojno počastilo nadobudno dijaštvo je z burnim odobravanjem nagradilo mlade pevce in tamburaše.

potem pa hrabro stopili notri. „Ah, pardon, jaz sem vam stopil na nogo“, se opravičuje Sablić v temoti pred nekim nepoznanim gospodom. „Ej, ali ste pa vi?“ začel se je glas majorja Kajasića. „Ali stanuje tukaj doktor Pilulić?“ vpraša stotnik. „Hm, hm, nisem ga našel doma“, jeclja major. „No vi gospodje, zdi se mi, da niste pogodili k sodniku Miroviću, ampak k Makaziću. Morda tudi vi njega niste našli doma.“ „Hm . . . zdi se mi, da smo mi vsi zašli tja, kamor smo pozvani“, pregovori Kanjić. „Samo hrabro naprej, gospoda, k Makaziću i njegovu Perki!“ „Saj ni Perka, nego Paras . . .“ reče poročnik, in obupno mahne z roko i dodane: „V ostalem, naj bo baš Perka, vse jedno!“ Gostje gredo v dvorano. Pa glej, kaj so videli: Okoli debele gospe Makazićeve stali so častniki resnobnega obraza, a Perko so zabavali mladi oficirji. Stransko sobo okupirali so komandanti i trkali s polnimi čašami. Z jedno besedo pri Makaziću je bil cel polk. „Evo i njih“, vsklikne Makazić, „zakaj tako pozno!“ Gostje se opravičujejo in gredo v sobo praktičnih komandantov. „A evo i polkovnega adjutanta“, reče Makazić idoč mla-

Pozdrav, ki ga je govoril g. jur. Senčar — besede B. Flegeriča — je v krasnih verzih izražena obljuba mladine, žrtvovati se narodu svojemu. Dijaki ostanite zvesti besedam svojega govornika! Čuli smo še nekaj lepih pesmij in nekaj skladb proizvedenih na tamburicah, na kar nam je g. phil. Osvald počenši z besedami H. Vreza: „Iz naroda za narod“ v slavnostnem govoru povedal misli in načela, po katerih hrepenimo slovenski dijaki doseči svoj smoter, da nekaj kot krepki možje služijo svojemu rodu. Burka „Gluh mora biti“ je dobro vspela; mladim igralcem in igalkam moramo častitati. Pri drugem delu zabavnega večera je bilo opazovati jako živahno gibanje. Krepki moški zbor dijaški je še marsikatero zapel, ter na ta način skrbel za zabavo občinstva. Slovenskemu dijaštvu moramo biti hvaležni za ta lep večer, ter mu ključemo v spodbudo: Procvitaj!

(Iz Ljutomera.) (Požar.) Pretekli teden pogorelo je 10 gospodarjev v Hrastji. Ljudje so zdaj največji siromaki, ker jim je pogorelo zrnje in krma. Na jednom samem skednju zgorelo je 62 dervenk pšenice. Zgorele so tudi tri mlatilnice. Pravijo, da je zapalilo 4letno dete z žvepleniciami mej tem ko so mlatici šli na obed. Škode je nad 20.000 gld. Čujemo, da se bode v Ljutomeru osnovala tombola na korist siromašnim pogorelcem.

(Iz Ljutomera.) (Ljudski shod.) Dne 13. t. m. bode imelo politično društvo iz Ljutomera veliki shod pri g. Veberiču na Boračevi. Govorniki bodo dr. I. Dačko, Dragotin Hribar in novi kandidat za deželnega poslanca g. dr. Rosina iz Ljutomera. Pričakuje se obilna udeležba. Na delo rojaki! („Znamenit kandidat“) je g. J. Bračko iz Gornje Radgone, ki nekoliko skuša agitirati proti g. dr. Fr. Rosini. No radovedni smo s kakšno slavo bodo sprejeli ljutomerski in ormoški volilni možje tiste možake, ki hočejo za tega čudaka glasovati.

(Ljutomer.) Pri volitvi volilnih mož dne 5. t. m. izvoljeni so za občine Cven, Pristova Prešika, Kamenščak, Stara cesta, Podgradje, Branislavci in Cezanjevci sledeči volilni možje: Ivan Rajh iz Mote, Jožef Karba iz Krapja, Poconja Matjaž iz Stroče vasi, Gaberc Matjaž iz Pristave, Savič Jakob, Anton Ficko in Belec Martin iz Kamenščaka, Mežnarič Franc iz Stare ceste in Sunko Ferdinand iz Desnjaka, Ignac Mohorič in Filip Seršen iz Podgradja, Novak Ivan iz Vogričevca in Franc Dunaj iz Cezanjevca, vsi zanesljivi narodnjaki. Neki mož iz Desnjaka, ki slabo žganjico toči je hotel nekoliko skazo delati, pa ni šlo vse po sreči. Voli se nadalje 9. septembra za Boračevo, Kapelo, Radence in Rihtarovce v Radencih; dne 10. septembra za Staro novo vas in Bunčane na Gorici; in Veržej in Gertova v Veržeji, isti dan za Negovo, Ivanjce, Ščavnica in Ivanjšovce pri Karlu Špirku v Negovi za Kralovce, Hanetnice. Sv. Jurij in Grabovač pri Ivanu Vavpotiču pri Sv. Juriju na Ščavnici; dne 11. septembra pri g. Ivanu Vavpotiču pri Sv. Juriju na Ščavnici za občine Terbegovce, Galušek, Habtinci, Bolohnejci, Okoslavci in Oče-

slavci in isti dan pri g. Šek pri Mali Nedelji za občine Godémarci, Mala Nedelja, Moravci in Radislavci; dne 12. septembra za Gornjo Radgono, Polico, Šratovce in Zbigovci; dne 14. septembra za Noršence in Krištanca v Noršencih, za Ključarovce, Lohavce, Logarovce, Borejce, Križevce in Iljaševce pri g. Hauptmanu v Križevcih, isti dan za Hrastje-Moto, Bučevce, Volčjo vas in Murščak pri g. Herisu Antonu v Volčji vasi.

(Bralno društvo) pri Sv. Andraži v Slov. goricah priredi v nedeljo dne 13. septembra t. l. v šolskih prostorih veselico s petjem, govori in gledališčno igro. Začetek ob 3. uri popoldne. Prosta zabava pri Toši. K obilni vdeležbi vabi uljudno odbor.

(Maribor.) Hčerko in sebe ustrelil je posestnik „Schützenhofa“ v Kamnici pri Mariboru g. Schreiber v ponedeljek 7. t. m. zjutraj ob 8. uri. Uboga deklica, še le 8 let stara, živel je še do polunoci, a oče bil je po drugem strelu v glavo takoj mrtev. Nesrečnež je bil protestant in doma z Moravskega. Mrtvi trupli prepeljali so v mrtvašnico v Maribor. Urok strašnega čina bile so baje denarne stiske pa mrznja mačehe do deklice.

(Žalostni uspehi nem. poduka v slov. šolah.) S kolikim uspehom se nemščina v slov. ljudskih šolah podučuje, to pričuje tudi sicer nič kaj lepa navada ljudi, da se svojimi imeni in drugimi opazkami počrkajo zidovje po naših romarskih cerkvah. Seveda jim je to zidovje nekaka spominska knjiga, v kateri žele, da se ohrani njihov spomin na obisk tega ali unega kraja. Čudno je pa to, da so vsi ti napisi večinoma nemški, nemški so pisana imena, nemške so tudi opazke. In ta nemščina je tako spakodrana, da se takoj spozna, da je niso pisali pravi Nemci, temveč v šoli ponemčeni slovenski otroci. To pač jasno priča, da so vsi ti izgubili ves naroden ponos. Oni pač mislijo, da je bolj imenitno, bolj veljavno, ako se na javnem mestu podpišejo nemški, in bodi ta nemščina še tako nepravilna, nego, da bi se podpisali v domačem jeziku. Vse to nam je žalostna priča, da se naša slov. mladina v šoli vkljub vsem naporom nemščine prav nič ne nauči, da se pa od druge strani doseže to, kar žele naši nasprotniki, da se namreč v srcu uduši in umori ljubezen do doma, do domačega jezika, da ljudstvo po pogubnem uplivu nemškega poduka izgubi naroden svoj ponos. To je edini za nas Slovence sicer jako žalosten in tužen, za naše nasprotnike pa prav povoljen in vesel uspeh nemškega uka v slov. šolah. Našim nasprotnikom je prav malo na tem, ali se naši otroci res kaj nemščine nauče ali ne, pač pa na tem, da se pred ko slej po duhu in srcu ponemčijo, ter tako postanejo enkrat pokorne sluge nemškega robstva!

(Proti Kalteneggerju.) Liberalni in narodni Nemci napenjajo vse sile, da bi vrgli Kalteneggerja, ki je glasoval za celjsko gimnazijo. Ker njih kandidat Morre nima dosti upanja, da bi zmagal, skušajo z lažmi mej konservativci napraviti zmešnjavo. Razširjajo novico, da konservativci sami ne marajo več za Kalteneggerja in

demu oficirju nasproti. „Saj ni mogoče“, zaklicali so v jeden glas vsi oficirji. „Sedaj smo pa pogoreli. Polkovnik bode vse izvedel.“

„Ej, gospod adjutant Desnica našega ludožrca“, zakliče jeden od starejših oficirjev. „Kaj zapovedujete?“ „Veste brate, kaj je: niti ste vi nas tukaj videli, niti mi vas.“

„Prosim vas, gospodje, kaj vi o meni mislite. Jaz se sam bojim, da komandant kaj o tem ne zve.“ „Ste li videli danes kje polkovnika?“ „Hotel sem k njemu, ali me ni sprejel. Sluga mi je povedal, da je komandant v kopališču.“ „Bog daj, da bi se tam skuhal“, reče jeden častnik. Kmalu so bili vsi židane volje, pozabilo se je na vse, i začeli so se razgovori, katerih ni bilo konca ni kraja. Ti si rekel, da greš v gledališče. „Seveda, pa kaj si hočeš, če pa sem moral semkaj priti.“ „Hm . . . hm . . . ti si gotovo prilično svotico dolžan našemu Mazziću.“ „Oh, ne govori, osem uniforem, pa jeden plašč.“ Glej! tu je zbran celi polk, manjka samo Sarića. Ta je v zaporu, a ko bi bil prost, gotovo bi bil tudi tukaj.“ „Si li slišal, da je naš polkovnik šel v kopališče?“ „Slišal sem, slišal.“

„Sedaj bi bilo treba ta večer, gospoda moja, tako-le provesti!“ . . . Znate?“ „To je, kako?“ „Tako le, potočiti čim več po grlu.“ I takemu razgovoru ne bi bilo ne konca ne kraja, ko bi ga ne pretrgal radostni glas Makazićevega pomočnika, ki je kričal: „Evo i njega, ide, ide!“ Najedenkrat zavrta muzika „tuš“. V tem trenutku se pojavi na pragu poveljnik polka Buzdić, kakor je dolg in širok. Vse častnike je obletel znoj.

Polkovnika je skoraj zadela kap, vide vse oficirje svojega polka pri Makaziću, ali časa dobrega vina ohranila mu je dragoceno življenje. In hvala Bogu, drugače bi bili težko slišali iz njegovih ust besede, ki smo jih pozneje v jedni njegovih zdravic.

„Pijem v slogu dveh najmočnejših stebrov državnega in narodnega življenja. Na zdravje braniteljev i hraniteljev, na zdravje vojakov i meščanov.“

S sabljami smo zažvenketali, s čašami trknili in vsi, kolikor nas je bilo, zaorili smo iz jednega grla: „Hura“. Muzika zavrta trikratni „tuš“.

mislijo voliti grofa d'Avernas. Razširjajo se tudi neki oklici za tega grofa. Morre pridno sklicuje shode. Dela obljube, kmetom in učiteljem, a vse mu menda ne bode dosti pomagalo. Misli je, če bode le spregovoril nekaj besed proti celjski dvojezični gimnaziji in proti Slovincem, pa bode vse zanj. Sedaj se je pa že prepričal, da gornještajski kmetje tudi vedo, da z zabavljanjem na Slovence jim ni dosti pomagano. Pričakovati je, da se liberalci in narodni Nemci z Morretovo kandidaturo le dobro blamirajo.

Druge slovenske novice.

(„Narodni dom“ v Ljubljani) se slovesno odpravi dne 11. oktobra t. l. Na predvečer dne 10. oktobra bode slavnostna predstava v gledališču, dne 11. oktobra se dopoldne „Narodni dom“ blagoslovi, potem bode slavnostno zborovanje, opoldne banket, zvečer pa velika beseda in ples. Ker je „Narodni dom“ velikega kulturnega pomena za vse Slovence, ni dvomljivo, da tedaj pride v Ljubljano več Slovencev iz vseh slovenskih pokrajin.

(Občni zbor društva „Radogoj“) bode dne 19. septembra t. l. v mali dvorani „Narodnega doma“ v Ljubljani.

(Iz Ljubljane.) Že dve leti, odkar velja nov poučni načrt za naravoslovje, nimamo podučne knjige za botaniko, ki se predava v prvem in drugem gimnazijskem razredu. Deželni odbor kranjski prosil je, ko je bilo ministerstvo nov podučni načrt upeljalo, takoj prof. Pavlina, da bi primerno šolsko knjigo spisal ter mu obljubil zahtevano nagrado izplačati, namreč za tiskano polo 35 gld. Profesor Pavlin se je požuril in je knjigo spisal. Ministerstvo je knjigo v rokopisu kot primerno potrdilo, le deželni odbor kranjski ni hotel obljubljenega nagrade prof. Pavlinu do današnjega dne izplačati. In tako leži že zdaj od ministerstva potrjen rokopis netiskan že od meseca marca, dasiravno šolska mladina to podučno knjigo nujno potrebuje. Tudi prihodnje šolsko leto bode brez podučne knjige iz botanike. Seveda za nemško gledišče lahko da dežela kranjska šest tisoč na leto, da se slovenske kuharice in pesterne v blaženi nemščini „unterhaltajo“, za slovensko knjigo pa nima borih par sto goldinarjev, da bi dobili slovenski dijaki slovensko podučno knjigo. — kdor zaničuje se sam — — —

(Društvo „Narodna šola“) v Ljubljani je imelo v pretekli enoletni dobi, v 24. upravnem letu 1624 gld. dohodkov in 1407 gld. stroškov, podpor je dalo v šolskem blagu za 1165 gld. šolam in učiteljem in imelo še 195 gld. prirastka na svojem imetju, ki znaša 1838 gld. — Občni zbor ima 16. t. m. — 17. t. m. pa zboruje ondi „Vdovsko učiteljsko društvo“ za Kranjsko, ki je imelo lani 3959 gld. dohodkov in 3674 gld. izdatkov ter 54.905 gld. društvenega imetja, ki je za 315 gld. prirastlo od lanskega leta.

(Umrli je) dne 2. t. m. v Ljubljani učitelj Cvek v 83. letu svoje starosti. Bil je najstarejši učitelj na Kranjskem. Veliko let je poučeval pri sv. Petru v Ljubljani.

(Umetniško ustanovo) dovolilo je učno ministerstvo slikarju Ferdinandu Veselu, rodnom iz Ljubljane.

(Obsodba zaradi rabe stare mere.) Okrajno glavarstvo v Radoljici je obsodilo Riklija na Bledu na 50 gld. globe, ker je kupoval mleko od mlekaric na staro mero, kmetice, ki so mu mleko prodajale, morajo pa plačati po 5 gld. globe. Če bi drugod bili okrajni glavarji tako strogi, bi bile vse mlekarice kaznovane.

(Mrtvega so našli) planinci blizu Kranjske gore ob izviru Krenske Save nekega vojaškega beguna. Truplo je že bilo močno segnito. Glavo je imel zavito v plašč. Bajonet je kazal, da je dotičnik služil pri 27. lovskem batalijonu, kateri je nastanjen v Bolzanu na Tirolskem.

(Z Dolenjskega) se nam poroča, da je svinjska kuga v okrajih Rudolfovo, Ljubljana, Litija, Črnomelj ponehala; v teh okrajih je kupčija s prašiči dovoljena, a izvoz v druge dežele pa je žalibog še prepovedan. Zato ljudje že stokajo in stokajo, zlasti, ker tudi goveja živina ne gre v denar. Pa te neprilike so letos po celi Avstriji.

(Vinarska razstava v Novem mestu) Novomeška podružnica „Kmetijske družbe kranjske“ priredila bode od 15. do 20. oktobra t. l. malo razstavo. Namen razstave bode pokazati vinogradnikom različno orodje in priprave, potrebne za obnovo vinogradov. Predmeti bodo razdeljeni v tri oddelke: I. Razstava orodja za rigoljanje in zasajenje vinogradov in trtnic, za cepljenje, žveplanje in škropljenje trt; II. razstava modre galice, umetnih gnojil, žvepla itd.; III. razstava uzornih načrtov za ameriške trtnice, priprav za preiskovanje zemlje glede apna itd.

(Ob dolnji Krki) med Novim mestom in Kostanjevico so letos kmetovalci silno trpeli vsled vednega deževja, ker so bila njih zemljišča skoro vedno pod vodo, tako, da so jim skoro vsi pridelki več ali manj segnili, da niso mogli niti prašičev krmiti.

(V Št. Jarneju) na Dolenjskem bode v ponedeljek, 14. t. m. običajna konjska dirka in premovanje in nakupovanje konj.

(Nezgode.) Pri Zagradcu na Dolenjskem je utonila mlada kmetica, ki je šla obiskati svojo sestro. Na potu se jej je bilo spodletelo in pala je bila v vodo. — Šestdesetletni tesar Tomaž Volbenk je padel minoli teden raz neke novozgrajene hiše v Trnovskem predmestju v Ljubljani in se hudo poškodval. — Janez Lotrič, čevljar v Ljubljani, je dne 31. avgusta zašel med tri vozove in padel. Jeden voz mu je šel s kolesom čez glavo in ga jako nevarno poškodoval.

— Dne 20. avgusta je v Kamniku zašel v vodo Nevljico neki strojarski pomočnik. Vjel se je pa v sredi reke za neko skalo in potem ga je brambovski kadetni narednik Edvard Pollak izvel iz vode z lastno nevarnostjo. — Dne 30. avgusta je hlapec Janez Kamnar iz Dobrunj v Ljubljani povozil prodajalko nogovic Lizo Kavčič. Hlapec je bil pijan in je neprevidno vozil. Prodajalka je precej hudo poškodovana.

(Zastrupljenje z mlekom.) V Vipavi je zbolelo trinajst otrok, ker so živali mleko od krav, ki so dobile za krmo listje iz vinogradov, v katerih se je škropilo z modro galico.

(Prepovedavanje shodov na Koroškem.) V iznajdbi razlogov za prepovedovanje shodov je pa mojster celovski okrajni glavar Mac Nevin. V tem bi se mogel meriti z njim k večjemu kak okrajni glavar v Galiciji, kjer so tudi v tem oziru jako izvedeni. Te dni je prepovedal Mac Nevin shod slovenskega političnega društva v Vetrinju, ker je neki ondu davica. V resnici pa v Vetrinju ni davice, jeden sam otrok je bil bolan, ker dobi prve zobe, kakor se je zdravnik izjavil.

(Jednakopravnost na Primorskem.) Novi predsednik nadsodišča za Primorsko vitez Kindinger menda ne pozna državnih osnovnih zakonov, kajti naznanil je novo zasedanje goriškega porotnega sodišča s samo italijanskim razglasom, dasi je na Goriškem velika večina prebivalstva slovenska.

(V Trstu) prične meseca oktobra t. l. izhajati šaljivi list „Brivec“. Izhajal bode po trikrat na mesec z lepimi podobami in stane 5 kron na leto. Naročnina pošilja naj se gosp. M. Kamušiču v Trst pri sv. Ivanu št. 165.

(Umetno vino.) Včeraj, dne 10. t. m. je bil v Trstu shod vinorejcev in se posvetoval o tem, da se vložijo prošnja do vlade in državnega zbora, da se sklene zakon, s katerim se izdelovanje umetnega vina popolnoma prepove.

(Grof Badeni) pride dne 9. septembra t. l. po Soški dolini v Gorico. Želeti je, da minister-ski predsednik pojde tudi v Trst in Istro in se natančno pouči o vseh razmerah.

(„Narodni dom“ v Gorici.) Konzorcij desetih goriških rodoljubov je kupil v Vetrinjevi ulici v Gorici veliko poslopje, v katerem se nastavi-jo vsi slovenski zavodi. V tem poslopiju je dalje časa živel in umrl italijanski puntar in bivši goriški občinski tajnik Favetti.

(Novi državni pravdnik v Gorici.) Državnim pravdnikom v Gorici je imenovan Štefan Vidulich, ki je bil dosedaj državnega pravdnika namestnik v Gorici. Vidulich ni zmožen slovenskega jezika in je velik nasprotnik Slovencev. Minister Gleispach je torej zopet pokazal, da ni prijatelj Slovencev.

(Nova slovenska zmaga v Jelšanah.) V Jelšanah v voloskem okraju so dosedaj vladali v občinskem zastopu Italijani in vedno demonstrativno kazali svoje italijanstvo. V začetku tega meseca so se izvršile nove volitve in pri teh je pa odklenkalo italijanski slavi. Propali so Italijani v vseh treh razredih, če tudi jih je podpirala vlada in so tudi delali z denarjem.

(Petindvajsetletnica županstva) je slavil dne 28. avgusta t. l. Anton Klančič v Podgori na Goriškem. Pri tem je pa omeniti, da je bil Klančič vselej jednoglasno voljen za župana.

(Odstop reškega guvernerja.) Guverner na Reki grof Ludovik Battany je dal svojo ostavko, ker je prišel z več ministri v navzkrižje. Reški župan je brzojavno prosil guvernerja, da še ostane. Tudi mej meščani se podpisuje neka adresa, v kateri se guverner prosi, da umakne svojo ostavko. Podpisujejo se seveda le Italijani in Madjari. Hrvatom je vse jedno, če Battany gre ali ostane. Pod njegovim vladanjem so izrili hrvatsko gimnazijo z Reke. Žal da ni upanja, da bi bil njegov naslednik Hrvatom kaj pravičnejši.

Druge avstrijske novice.

(Dvestoletnica dunajskega polka.) Dunajski polk „Deutschmeister“ je v ponedeljek slavil svojo dvestoletnico. Pri tej priložnosti se je postavil tudi spomenik v čast temu polku, ki je na raznih bojiščih prelival kri za habsburško vladarsko rodbino. Proti tej slavnosti so nekaj hujskali dunajski socijalni demokratje, a za pisanje njih listov se ni nikdo dosti zmenil.

(Jednoletni prostovoljci.) Izšla je neka naredba, da bodo jednoletni prostovoljci mogli delati izpite tudi v nenemških jezikih, ako nemščino dosti ne znajo. V tem slučaju morajo biti večji izpraševančevega jezika izpraševalni častnik, vsi člani komisije in predsedujoči general. Častnik tak jednoletni prostovoljec ne postane, a treba mu ni služiti drugega leta, ako izpit napravi in se prestavi kot podčastnik v rezervo. Ta naredba je važna za Čehe, Poljake in ogerske prostovoljce nenemških narodnostij, ki običajno dosti nemški ne znajo.

(Odlikovan žid.) Cesar je te dni podelil židovskemu bogatinu Natanielu Rotschildu veliki križ Franc-Josipa reda, kar je vzbudilo v nekaterih drugih dunajskih krogih veliko pozornost.

(Nemška šola v Ivančicah.) V Ivančicah na Moravskem so pred tremi leti proti volji občine napravili na ukaz deželnega šolskega sveta nemško šolo. Pred nekaterimi meseci je pa upravno sodišče razsodilo, da je dotični ukaz bil nezakonit in da se morajo začeti nova poizvedovanja. Nemška šola bi se bila morala zapreti. To se pa ni zgodilo. Vpisovali so letos znova otroke za nemško šolo in sicer pod varstvom žandarjev, ker je bilo prebivalstvo po mestu jako razburjeno.

(Češki Nemci) bi se po sili radi ločili od Čehov in dobili samoupravo za svoje ozemlje. Neki nemški list priporoča, naj bi se sešel shod vseh nemških državnih in deželnih poslancev, županov nemških mest in občin s Češkega, ki naj bi z vso odločnostjo se izrekel za odločitev nemškega dela od češkega. Ta stvar pač tako ne pojde, kakor Nemci mislijo. Samo Češko se po narodnostih ne bode delilo, če se bode kedaj delilo po narodnostih, se bodo tudi druge avstrijske pokrajine. Seveda tega pa Nemci ne marajo.

(Praški mestni zbor) je v jedni zadnjih sej dovolil 5000 gld. v podporo onih prebivalcev češke narodnosti, ki trpe gmotno škodo vsled nemškega pritiska. Mestni zbor je v posebni resoluciji naglašal potrebo, da sta po vsem Češkem obe narodnosti jednakopravni. Nemci pa ovirajo Čehe v izvrševanju njih narodnih pravic in hočejo Čehe popolnoma izriniti iz jednega dela dežele. Mestni zbor pa odločno ugovarja ozirajoč se na češko zgodovinsko pravo vsakem kratenju čeških narodnih pravic, kjerkoli si bode na Češkem. Ta sklep praškega mestnega zastopa je Nemce jako razdražil.

(Nemški narodni zaklad.) Nemci na Češkem so jeli nabirati poseben nemški zaklad, ki

bi služil v to, da se Čehi popolnoma izrinejo iz tako imenovanega nemškega zaključenega ozemlja. Najprej je v ta namen dovolil mestni zbor v Liberci 1000 gld., zasebnih darovalcev pa ni dosti. Pomagal ta zaklad ne bode dosti. Nemški tovarnarji bodo vedno iz čeških krajev jemali delavce, ker so boljši in cenejši. Tukaj nobena nemška agitacija nič ne pomaga.

(**Še jeden Ilirec**) Na Hrvatskem so postali že redki možje, ki so sodelovali za probujenje naroda v dobi ilirizma. Dne 2. t. m. je odličen „Ilirec“ znan hrvatski pesnik in pisatelj dr. Štefan Ilijačević slavil svoj demantni jubilej kot mašnik. Rodil se je na Novega leta dan 1814. leta in je 1829. leta že obelodanil prvo pesem svojo. Vedno je deloval na slovstvenem polju. Bog ga ohrani bratskemu narodu še mnogo let!

(**Hrvatski deželni zbor**) se snide še le v sredi novembra, ker poprej ne bode sestavljen proračun za bodoče leto.

(**Vrivanje madjarščine**) Poslednji čas se posebno na Hrvatskem vriva madjarščina. Ne mine teden, da bi ne izvedeli kaj novega v tem oziru. Sedaj se govori, da je ogerski trgovski minister že naznanil banu, da se vpeljejo kuverti za službena pisma z madjarskim in hrvatskim tekstom. Dosedaj so imeli le hrvatski tekst. Stvar je sama na sebi malenkostna, a kaže, kako se dela na to, da se madjarščini pridobije pravice na Hrvatskem, ki jej ne gredo.

Ogled po širnem svetu.

(**Ruski car**) je v soboto, nedeljo in ponedeljek bil v Vratislavi gost nemškega cesarja. Ta shod ni bil tako slovesen, kakor je bil carjev prihod na Dunaju. Iz Vratislave je odpotoval car v Kodanj, od koder potuje v Pariz.

(**Grof Suvalov**) generalni gubernator v Varšavi, imel bi bil biti naslednik pokojnega ministra vnanih del Lobanova, a je dne 4. t. m. ga zadela kap in mu je leva stran otrpnela. Sedaj najbrž grof Kapnist, veleposlanik na Dunaju postane minister vnanih stvari.

(**Črnogorsko princezinjo Jeleno**) bode baje katoliški prekrstil djakovski škof Josip Jurij Strossmayr.

(**Poroka italijanskega kraljeviča**) Kakor se sedaj govori, bode civilna in cerkvena poroka italijanskega prestolonaslednika v Rimu še letošnjo jesen.

(**Armensko in makedonsko vprašanje**) Neki budimpeštanski list je izvedel, kakor trdi, od nekega avstrijskega diplomata, ki je sedaj v Peterburgu, da so na Dunaju ob pohodu ruskega carja se dogovorili, kako narediti red v orijentu. V jamstvo, da Turčija izvede obljubljene prenosne v Makedoniji, zasede Avstrija Solun, Rusija pa v jamstvo, da se izvedo obljubljene prenosne v Armeniji, nekatere armenske kraje. Nam se ta novica nikakor ne zdi prav verjetna.

(**Dogodki v Carigradu**) Ljudje, zlasti Armenci so v Carigradu še vedno v velikem strahu. Ob zadnjih pobijanjih je bilo pobitih blizu 10.000 Armencev. Sedaj je dognano, da so mohamedanske poljalce po mestu vodili uradniki in policijisti in jim kazali armenske hiše, da so vanje lomili in ropali. Sedaj se Armenci v velikem številu izseljujejo iz Carigrada, ker se boje, da jih Turki zopet napadejo. Mnogo Armencev je po ječah in govori se, da hoče vlada z njimi skrajno ostro postopati. Kateri pridejo pred sodišče, bodo gotovo vsi obsojeni. Mnogo jih pa podavijo v ječah in ponoči pomečejo v morje. Tisti Armenci, ki so bili napali turško državno banko, katerim je policija dovolila svoboden odhod, so pa neki sedaj na poti v Ameriko. Ljudij bi v Carigradu ne bilo toliko pobitih, da je vojaščina v pravem času posegla vmes. Vojaki so pa dobili izrečno povelje, da jim ni treba Armencev braniti. Še le tretji dan, ko so že veleposlanci pretili s silo, se je vjakom dalo povelje, da tudi Armence branijo.

(**Vstaja na Filipinih**) Španske čete so zadnji čas na Filipinih imele več bojov in so jih menda vstaji otepli, ker vladna poročila priznava, da so se morali vojaki umakniti. Španska oblastva na Filipinih jako strogo postopajo. Štiri osebe, ki so bile sumljive zveze z vstaji, so že dali postreliti, 200 so jih odposlali v pregnanstvo.

Vstaje so neki podkupili nemški trgovci, katerih je dosti na Filipinskih otokih. Sodi se, da vstaje Nemčija podpira. Rada bi se polastila teh v trgovinskem oziru važnih otokov.

Dopisi.

(**Iz Rečice**) Gotovo je Rečica, majhen trg v zgornji Savinjski dolini, znana večini bralcev cenjene „Domovine“. To tem bolj, ker so bila o prebivalcih tega trga ravno v „Domovini“ v teku letošnjega leta neka pojasnila. Da pa ne bodo mislili bralci tega lista, da se pri nas vedno tako životari, kakor je poročal svoje dni dotičnik, treba je, da zvedo tudi o slavnosti, ki se je vršila dne 27. avgusta t. l. popoldne v gostilni „pri Čuježu“.

Kakor običajno vsako leto, tako se je napovedalo tudi letos zborovanje „podružnice družbe sv. Cirila in Metoda“ na Rečici koncem meseca avgusta.

Navadno se vrši ta slavnost na prostem, na tako zvanem „Čuježevem vrtu“; toda radi slabega vremena zbrali smo se letos v lepo okrašenih sobah, gori omenjenega gostilničarja.

Občinstva sicer ni bilo toliko, kakor se je nadejalo pri ugodnem vremenu, vendar pa so bili zastopani vsi trgi gornje Savinjske doline. Pogrešali smo zlasti nekatere odlične goste iz Mozirja; a drugi Mozirjani se le niso vstrašili dežja ter nas počastili v prav lepem številu, znak, da med Mozirjem in Rečico vlada najboljša sloga in prijateljstvo. Omeniti mi je še, da je letos obiskalo to slavnost mnogo č. g. duhovnikov s prečastitim gospodom dekanom na čelu; zastopan je bil tudi bližnji frančiškanski samostan, Nazarje, po častitem g. o. Kasijan. Ti č. gospodje so pokazali s tem, kako se trudijo in skrbijo, da bi se obvarovala slovenska mladina ob narodnostnih mejah pred narodnim poginom, ki jej preti od vseh strani. Slava jim! Bog jim plati!

A zborovanje podružnice sv. Cirila in Metoda se je kmalu spremenilo v prijetno veselico, kojoj sta priredila „tamburaški in pevski zbor na Rečici“.

Tukajšnji tamburaški zbor nam je pokazal, kaj zamoreti lepi čednosti: vstrajnost in marljivost. Le malo časa je še, kar nas je iznenadil glas, da se je osnoval na Rečici „tamburaški zbor“, a dostikrat je že pokazal, da njegove biserne in njegovi brači ne ležijo vedno na policah, da ne čakajo „berde“ tam v kotu odrešenika, ki bi jih očistil težke butare prahu.

Da se Slovenec vedno rad spominja presvitlega vladarja, to se je pokazalo tudi pri tej slavnosti; zakaj pričela se je z avstrijsko himno, kojoj so spretno vdarjali vrli naši tamburaši. Z burnim ploskanjem so poslušalci pripoznali njihovo spretnost in dovršenost. Kako lepo je pač videti naše gospode tamburaše in gospodične tamburašice, kojim vise tamburice na drobnih vrvicah, spletenih iz trakov narodnih barv, in kojim prvim lepšajo glave nove tamburaške čepice.

Toda rečiški trg ne goji samo godbe. Tudi njegovi pevci bi smeli nastopiti v vsaki mestni dvorani, in občinstvo bi le strmelu slišoč izborna petje „Rečiškega mešanega zbora“. Srce se ti širi radosti, ko slišiš, v kakšno višino se vspenja čisti glas naših kmetijskih deklet, glas poln milobe, med tem ko mogočni bas v svojih nižavah ogromno buči in upleta „figure“ vse v svojem času.

Tudi pevci niso pričeli svojega dela brez vsakega premisleka. Izbrali so si za prvo pesmico neki napev o domovini ter s tem pokazali, kako jo ljubijo in čutijo ž njo. Na splošno zahtevanje so morali to pesem po dolgotrajnem ploskanju ponoviti.

Mnogo se je tamburalo in pelo, in vse je bilo lepo dovršeno. Med veselico je opozoril č. g. kaplan Pivec — kakor tudi preč. g. dekan — na važne dogodke na Dunaju, ki so se ravno istega dne vršili, ter napil presvitlemu cesarju v kratkih, a jedrnatih besedah, katerim so sledili burni „živijo“-klici, znamenje velike vdanosti Njega veličanstvu Frančišku Jožefu I.

Omeniti mi je še, da ne pozabijo oni kmetje, ki so bili navzoči, na govor preč. g. Dekortija, župnika iz Ljubna, ki so grajali tako slabo vde-

ležbo se strani kmečkih podražnikov in ob jednem izrazili željo, da se jih prihodnje udeleži tridesetkrat toliko!

Iz teh vrstic lahko posnameš, dragi bralec, da je bila veselica, kojoj nam je priredila podružnica sv. Cirila in Metoda, vsestranski dovršena, in umestno bi le bilo, da nam omenjena podružnica večkrat med letom priredi enake veselice, zakaj te vplivajo ugodno na narodno prebujenost priprostega ljudstva. Cenjenim udeležencem pa, ki so vzlic slabemu vremenu počastili s svojim pohodom Rečičane, gotovo ostane dan 27. avgusta t. l. v sladkem spominu.

(**Iz Slov. goric**) O nas se redkokedaj sliši v „Domovini“ kakšna karajoča beseda. Marsikdo si misli, da je nismo potrebni, a vendar to ni tako, — tudi mi si zaslužimo okare, čeravno ne vsi.

Kakor ime kaže, bi morale Slovenske gorice zares biti slovenske; tudi resnico govorimo, ako trdimo, da so slovenske. Nahajajo se pa tudi pri nas ljudje, ki se štolijo za Nemce, čeravno niso. Po vaseh navadno te nemčurje ne najdemo, tembolj pa se šopirijo pri in po trgih. Treba si je ogledati samo trg Sv. Lenart in Sv. Trojico v Slov. goricah.

Če greš iz Ptuja po veliki cesti k Sv. Lenartu, ne zapaziš nikjer drugje samo nemške občne napise, — a v Radehovi blizu Sv. Lenarta zapaziš pa že lahko samo nemškega. Še celo tamošnji gostilničar mora imeti zaradi lenarčkih nemčurčkov (ker pristni Nemci sem redkokedaj pridejo), na hiši svoj „Einkehr-Gasthaus“.

Radehovci, ali to ni za vas sramota, da kaj tacega pustite in se pred svetom smešite? Saj niste Nemci, to sami dobro veste, in zakaj potem trpite te narodne nedoslednosti v svoji občini? Ako ste možje, bodele gotovo nemški občni napis odpravili in ga s slovenskim, ali saj s slovensko-nemškim nadomestili. Lastniku „Einkehr-Gasthaus-a“ pa recite, da ne pojdetes tako dolgo k njemu pit, dokler nemški napis ne odstrani. — Ne bojte se pruskega vetra, ki veje sem od Sv. Lenarta in Sv. Trojice, in stori te svojo dolžnost!

Pa napotimo se naprej proti Sv. Lenartu. — Tik trga stoji gostilna. Že od daleč sem jo ogledoval. Dozdevalo se mi je, da ima saj ta slovenski napis. Ali oj prevara!

Iz gost . . . ilne se je naredil „Gast . . . haus“ in še zraven „zum grünen Baum“. Od jeze jo mahnem hitreje proti trgu, misleč, da najdem tam boljše napise in saj nekaj narodnih ljudij, in da na tak način svojo pravično jezo malo ohladim.

Že sem pri trgu! — Da bi različne napise lažje bral, si natakem na svoj precej velik nos naočnike. Hvala Bogu, da je nisem doma pozabil, ker take napise bi s prostim očesom tako ne mogel brati. Predstavimo si za kratkovidnega človeka ime Jantschitsch! — Ali ne plešejo tukaj tschji tako po očesu, da imena ni mogoče dobro brati. Druga imena so za slabovidne zagadelj dobra, ker imajo saj po jeden tsch ali sch, tz itd. — tako n. pr.: Joh. Senekovitsch, Slavitsch, Schiffko, Koroschetz itd. — Ko se dalje po trgu podam, vidim še napise, kakor: „Gasthaus zur Post“, „Bezirkskrankenkasse“, „Freiwillige Feuerwehr“ itd.

Posebno smešita se dva sorodnika (znabiti še celo brata) s svojimi napisi. Jeden ima „Sollacks-Erben“ — a drugi pa Sollagg! — Ljudje pri nas pa le zmiraj govorijo o Selaku (Seljaku) — soseda — to je bil znabiti teh oče. Kdo pozna pri nas Sollaga? Gotovo nihče! Selaka pa poznajo prav dobro!

Takih in enakih napisov je še tukaj več. Kdo bi vse našteval? Tem lažje delo pa imamo pri naštevanju slovenskih napisov, pravzaprav slovenskega, ker je samo jeden; tak napis ima naš jedini prav naroden tržan in gostilničar g. Polič. Čast mu! Ta gospod je pokazal s tem, da ne misli samo narodno, da to tudi očito pokaže in se ne boji svojih pruskih sotržanov.

Jeden drug gostilničar mi je namreč pravil, da je tudi on Slovenec, — a da zaradi drugih svojih nemško mislečih sotržanov svoje narodnosti kazati noče. — Ali je ta mož narodnjak? Gotovo ne! Ta gospod torej misli, da bi s svojim napisom tržane jezil. A kaj pa naj slovensko

ljudstvo reče — ono, ki ga redi in živi, — ali se to sme jeziti?! — Gospod, ki hočeš drugače naroden biti, sprevidi torej ta jedini svoj pregrešek in ravnaj se po g. Poliču! Če sta enkrat dva, se vama še pridruži morebiti tretji, in potem vas gotovo ne bode strah več pred vašimi prusaki.

Nemško-slovenska napisa našel sem samo dva. Res sramota za ta trg, ki bi moral biti, kakor nam različna pohabljenia slovenska imena kažejo, čisto slovensk. Saj sem enkrat imenitnega gospoda slišal, ki je nazival ta trg kot glavno mesto Slov. goric. — Res lepo glavno mesto Slov. goric, kjer pa so skoro sami nemčurji. Ali si res vi tržani mislite, da ste Nemci? In kakšna je vaša nemščina?! Nočem o njej govoriti, ker nisem jezikoslovec. Posebno narečje pa imate, ktero je zelo daleč od prave nemščine.

V tem trgu se tudi zida novo šolsko poslopje. To bode, kolikor se že sedaj lahko razvidi, prav močno in krasno; drugo vprašanje pa je, kako se bode v njem učilo. Ali bode imela slovenščina zanj isto pravico, kakor do sedaj, ali jo bodo znabiti še bolj skrčili, kakor so jo že tako? Ker hodijo otroci iz okolice v šolo, je to skoro nemogoče; — sicer pa se pri nas dosti nemogočega še dokaj lahko zvrši!

Ker se že pri nas dosti nemogočega stori, storite vi tržani saj to, kar vam je mogoče — oklenite se zopet svoje prave narodnosti! Proč s temi grdimi napisi, nadomestite je s slovenskimi, jedino pravimi. V šoli se ne potegujte preveč za nemščino, saj je ne potrebujete toliko! Če ostanete doma je sploh ne rabite. Zamenjajte svoj „kubeltajč“ raji s svojim maternim, slovenskim jezikom! To storite, potem lahko rečemo, da je Sv. Lenart glavno mesto krasnih Slovencev, nikakor pa sedaj!

Pri prvi priložnosti bodem krevsal pa k Sv. Trojici v Slov. gor.; tudi o tem trgu sem že slišal, — a hočem se o resnici sam prepričati. Perun.

Narodno-gospodarske novice.

Olje iz semena buč ali tikev.

Na murskem polji se pridela mnogo tikvinega olja, ki se da jako dobro porabiti kot zabela za salato mesto laškega ali oljčnega olja. Namen teh vrstic je, naj bi tudi v drugih krajih se ljudstvo lotilo pridelovanja olja iz tikvinega semena. Posebno v Savski dolini, okoli Vidma in Brežic bi si kmetje lahko precej olja pridelali.

Bučino ali tikvino seme se mora vzeti iz zrelih buč ter se na solncu posušiti toliko, da ne splesni. Po zimi se to seme posuši še na peči, da vsa voda iz jedrc izpuhti. Zdaj je treba oluščiti jedrca trde skorje. Ob zimskih večerih se na Murskem polji s tem delom pečajo odrasli in otroci. Da se skorja preveč ne lomi, kar bi delo oviralo, se sme malo namočiti, kar pa jedrcu nič ne škoduje. Kadar je seme oluščeno, treba je je zopet na suhem spraviti, ali pa malo na peči posušiti, da se ne pokvari. Na Murskem polji delajo olje vsi vaščani ob enem. Cela vas določi dan, kedaj bodo mleli jedrca. Mlinar določi za to delo poseben tečaj in začne mleti. Jedrca siplje na kamen kakor žito in spreminja tako oljnata jedrca v testo. To testo se v železnih kozah na ognji praži, da se zadnji ostanki vode zgubé. To praženo testo se v posebnih kadunjah ohladi in potem preša. Preša se blizu tako kakor grozdje. Olje spravljajo v steklenicah za slatino. Treba je olje dva trikrat pretočiti, da je popolnoma čisto. Kadar je čisto se rabi za zabelo solate; okusno je bolj kakor navadno trgovinsko olje. Na Murskem polji prodajajo 1½ litra po 80 kr. do goldinarja. Posavci, poskusite!

(Koli) pri drevesih ne smejo biti tako dolgi, da bi segli v vrh. Če je kol predolg, se veje ob njega drgnejo in vsled tega dobe rane. Drevo potem začne trohneti, ako se take veje ne odrežejo. Pri češpljah, slivah in češnjah pa začne iz ran teči smola, kar drevo tako slabi, da se večkrat posuši.

(Za osenčevanje gnojišč) je najboljši bezeg. Hitro raste in daje dobro senco. Cvetje se da porabiti za zdravilen čaj in zrele jagode za bezgovec.

Poslano.*)

Oziraje se na dopis iz „Savinjske doline“ v predzadnji številki Vašega cenjenega lista, blagovolite sprejeti te vrste v pojasnilo stališča, katerega sem zavzemal pri zadnji občinski volitvi v St. Pavlu pri Preboldu, in to radi tega, ker se je v različnih slovenskih časnikih pisalo proti meni, kakor da bi bil postal slovenski odpadnik.

V St. Pavlu so nastale v zadnjem času, žal, neke napete razmere, katerih pa gotovo jaz nisem zakrivil. K tem razmeram prišla je pa še stavba nove cerkve. Proti tej je namreč mnogo posestnikov v občini zaradi tega, ker že sedanje slabe gospodarstvene razmere, slabe letine, slabe cene hmelja, toča itd. storijo, da ljudstvo propada, in ne more zmagovati velikih in težkih plačil. To oboje in nekatere mržnje, posameznikov proti prejšnjemu županu ustvarile so novo stranko, katera je delala na to, da spravi v občinski odbor druge nove moze, mesto onih, ki so dovolili stavbo cerkve.

Priznavam, da simpatizujem s to novo stranko in da sem se za njo skrajno volil; a sem pa za njo nisem volil, ker je v strahu, da ne bi zmagala, iskala in našla podporo pri Nemcih in sicer pri gosp. b. Hackelbergu in pri gosp. Stockerji, ker je ta osebni nasprotnik prejšnjemu županu. Prekrat se toraj ni storil iz narodnih uzrokov, in so novoizvoljeni odborniki, katere sem jaz nabral, izven enega, ki je nemški liberal — Slovenci.

Da sem pa oni telegram oddal, ima pa svoj povod v tem, ker sem želel, da se voli iz novega odbora odločen Slovenec za župana in ker je pri nas ljudstvo v narodnosti še premalo prebujeno, zaradi tega prosil sem celjske gospode, naj bi mi prišli pomagat pri agitaciji za novega župana.

Dr. Anton Schwab.

*) Za dopise, pod to rubriko priobčene, odgovorno je uredništvo le toliko, kolikor zahteva državni tiskovni zakon.

(Za družbo sv. Cirila in Metoda) podarili so mesto venca na krsto gospe M. Meke vsak po 1 gld. gg. Roš, Peklar in Dernovšek.

Koledar.

Sobota (12.) Macedonij, škof; Tobija. — Nedelja (13.) 16. pobink. Ime Mar. Virgilij, m.; Amijat. — Ponedeljek (14.) Povikšanje sv. križa; Notburga. — Torek (15.) Nikodem, m. — Sreda (16.) Kvatre. Ljudmila, vdova; Kornelij, p. — Četrtek (17.) Hildegard; Lambert, škof. — Petek (18.) Tomaž Vil. škof. — Prvi krajec dne 14. ob 5. uri 15 minut zjutraj.

Sejmi.

Dne 12. septembra pri Sv. Petru pri Radgoni in pri Sv. Antonu v Slov. gor. Dne 14. sept. v Braslovcah, Ivniku, Rušah, Rogatcu, pri Sv. Ani na Kremlbergu, v Golobinjaku in pri Sv. Janžu pri Spod. Dravogradu. Dne 15. sept. v Zdolah in Ljutomeru. Dne 17. sept. na Dobrni.

Loterijske številke.

Gradec 5. septembra 1896:	30, 33, 43, 6, 66
Dunaj	40, 74, 70, 81, 65

Podpisana naznanjava potrtega srca tužno vest, da je Bogu vsega mogočemu dopadlo poklicati k sebi najino prelubo soprogo oziroma mamico gospo

Viktorijo Knafličevo

učiteljico pri Sv. Lenartu nad Laškim trgovom, katera je po dolgotrajnej mučnej bolezni, previdena s svetotajstvi za umirajoče dne 31. vel. srpana t. l. v Gradcu mirno v Gospodu premislila. Truplo predrage pokojnice se je dne 2. kimovca t. l. prepeljalo na St. Petersko pokopališče v Gradcu.

Slovesna sv. maša zadušnica se je brala v ponedeljek dne 7. kimovca t. l. ob 8. uri v St. Lenartu nad Laškim trgovom.

Predrago pokojnico priporočava v pobožno molitev in blaž spomin.

(191) 1—1
Sv. Lenart nad Laškim trgovom, 3. kim. 1896.

Radoslav Knaflič, nadučitelj Vladimir Knaflič

soprog. sin.

Mesto vsacega drugega naznanila.

Boljšega dijaka

sprejme v stanovanje
učitelj Waldhans

Nove ulice št. 14. (192) 1—1

Prostovoljna prodaja.

V trgu na Vranskem, blizu cerkve, je na prodaj lepa hiša z gostilno, pekarijo in usnjarstvom. Pri hiši je siren sadunosni in zeliščni vrt in gospodarska poslopja. Tudi več hektarov drugega dobro obdelanega zemljišča se proda. Ceno pove posestnica

(190) 1—1
Vincencija Stancer
na Vranskem.

Išče se občinski redar

za županstvo Teharje. Stalna plača 15 gld. in prosta uradna obleka. Ta služba je posebno pripravna za kakega rokodelca, ker ima dovolj časa za postranski služček. Pogoji so, neomadežvani značaj, znanje čitanja in pisanja. Dosluženi vojakli imajo prednost. Dotične prošnje se imajo poslati do 15. septembra t. l. županstvu v Teharje.

(190) 1—1

Jože Rebov,
župan.

Bratje „Sokoli“!

„Celjski Sokol“ privedi jutri, soboto 12. septembra svojemu zaslužnemu in neumorno delujočemu predtelovalcu bratu Božidarju Verniku, kateri odhaja k vojakom, odhodnico v gostilni hotela pri „kroni“. Začetek točno ob 8. uri zvečer. Vabiva s tem vse izvršujoče in podporne člane, kakor tudi vse prijatelje „Sokola“, da se udeležite te odhodnice polnoštevilo. Na zdar!

Za odbor:

Franjo Jošt,
t. č. tajnik.

dr. A. Brenčič,
t. č. starosta.

Natečaj.

Služba

občinskega tajnika

mozirske upravne in tržke občine je za oddati. Letna plača 400 gld. in postranski dohodki. Prositelji imajo skrajno do 30. septembra t. l. vpisati njih lastnoročno pisane prošnje z dokazom popolne zmožnosti slovenskega in nemškega jezika v besedi in pisavi, političnega in računskega uradovanja, dosedajnega službovanja, starosti, navedenosti in njih pristojnosti.

Županstvo trg Mozirje, dne 31. avgusta 1886.

(182) 3—2

Župan:

Anton Goričar.

Otvorjenje gostilne.

Usojam si naznaniti slavnemu občinstvu celjskega mesta in okolice, da sem kupil gostilno na Bregu št. 17 pri „Sannwirth-u“ od g. Val. Kovača ter da vršim ondi krčmarski obrt na svojo roko od 1. septembra t. l. naprej. V soboto 5. t. m. otvorjenje gostilne.

V tej gostilni imam najboljša naravna vina in vedno sveže marcno pivo ter dobra topla in mrzla jedila, vse po najnižji ceni.

Sploh si bodem prizadeval zadovoljiti slavno občinstvo v vsakem obziru in bilježim s posebnim spoštovanjem udani

Anton Pleterski,

(183) 2—2

mesar in gostilničar.

Breg pri Celji, dne 1. septembra 1896.

Prostovoljna prodaja posestva.

C. k. okrajno sodišče na Vranskem naznanja: Na prošnjo postavnih dedičev zapuščine dne 24. julija 1896 brez poslednje volje umrlega posestnika Mihaela Puncerja, prodajalo se boče posestvo cenjeno na 2245 gld. 16 kr. katast. občine Letuš in je določen za to dan

21. september 1896.

dopoludne ob 11. uri na licu mesta v Podgorju, z opombo, da se boče posestvo oddalo le za vzključno ali višjo ceno.

Dražbeni pogoji, po katerih je vsaki dražbenik zavezan položiti 225 gld. v roke licitacijski komisiji, dalje cenilni zapisnik, izvleček iz zemljiščne knjige pregleda se lahko v registraturi c. k. sodnije na Vranskem.

C. k. okrajno sodišče na Vranskem, dne 24. avg. 1896.

(188) 3—2

C. k. sodni svetovalec
K. Trtnik.

Učenec

slovenskega in nemškega jezika zmožen, se takoj sprejme v prodajalnico mešanega blaga pri trgovcu Alojziju Vršič v Ljutomeru.

(185) 2—2

Lepa hiša

z enim nadstropjem v mestu Celji pri Savinji, z lepim vrtom in kopelmi se proda po ugodni ceni. — Več pove upravništvo tega lista.

(186) 2—2

(181) 4—2

Pozor!

Blago za obleke

zastonj

se ne dobi nikjer, pa najcenejše se dobi v trgovini:

Anton Mlineriča v Celji,

kjer se vsakovrstno: sukneno, platneno, in pavolnato blago za moške in ženske obleke, kakor vsakovrstni robci, (facanetelni), rokavice, nogavice, moderci, srajce, ovrtniki, dežniki, odeje za postelje, koci za konje, in mnogo drugega drobnega blaga, zaradi opustitve trgovine pod fabriško ceno proda.

Ne zamudi nikdo redke priložnosti!